

Rapport

Anbefalinger fra Medborgerplanelet i forbindelse med temaplan for mobilitet i Bærum kommune

Utført av Rambøll Management Consulting i samarbeid med Halogen

Innholdsfortegnelse

1. Innledning
2. Praktisk gjennomføring
3. Samlingenes struktur
3. Panelets anbefalinger

Innledning

Som en del av forarbeidet til utviklingen av ny temaplan for mobilitet har Bærum kommune invitert et medborgerpanel til å gi sine innspill gjennom deliberativ medvirkning.

Et medborgerpanel er en gruppe innbyggere som deltar i et strukturert arbeid for å diskutere, reflektere over og gi anbefalinger om viktige emner som angår dem. I dette tilfellet er temaet mobilitet i Bærum kommune.

Medborgerpanelet ble rekruttert og hadde samlinger i løpet av høsten 2025.

Panelet er satt sammen for å speile kommunens befolkningssammensetning i områder med ulik type bebyggelse, veinett og transporttilbud. På denne måten representerer medborgerpanelet en bredde av Bærums befolkning og deres livssituasjoner.

Gjennom tre samlinger har deltakerne i panelet blitt presentert for bakgrunn og ramme for oppdraget, og de har fått en introduksjon til mobilitetsplanlegging og kontekst. De har gjennom flere ulike oppgaver og aktiviteter diskutert og drøftet Bærums behov og situasjon, og de har i felleskap jobbet med å formulere anbefalinger til kommunen.

De endelige anbefalingene som presenteres her har blitt votert over i to runder, der resultatene av den siste votingen har vært endelige. Anbefalingene som oppnådde mindre enn 80% enighet i panelet er lagt bort.

Anbefalingene presenteres sammen med en oppsummering av diskusjonene som har omhandlet anbefalingenes tema. Disse oppsummeringene baserer seg på notater fra deltakernes arbeid gjennom alle samlinger.

Praktisk gjennomføring

Panelet er rekruttert gjennom Norstat, og samlingene ble organisert og ledet av konsulenter fra Rambøll og Halogen. To eksterne innledere har deltatt med faglige innlegg for å belyse samlingenes tema, og Bærum kommune har holdt innlegg om bakgrunn og ramme. Det ble rekruttert 20 deltakere, med 19 deltakere første samling, 18 deltakere andre samling, og 16 deltakere siste samling. Alle deltakerne deltok på minst to samlinger. Samlingene har funnet sted i Kommunegården i Sandvika, fra klokken 17:00 til klokken 20:00, med matservering fra klokken 16:30. Deltakelse er blitt honorert 750 kroner per samling via Norstat i form av gavekort. Dette er standard honorering for sammenlignbare bidrag i undersøkelser.

Anbefalingene og notatene ble skrevet av paneldeltakerne, med små redaksjonelle tilpasninger i overføringen fra håndskrevne ark til digital presentasjon.

Samlingenes struktur var som følger

Samling 1 – Bygge forståelse

- Innledning v/ Bærum kommune
- Faglig innlegg v/Transportøkonomisk institutt
- Presentasjon om bakgrunn og tema, samt introduksjon av drivkrefter som påvirker planlegging av mobilitet, v/ Bærum kommune
- Diskusjon i grupper, om drivkrefter i seg selv, og med utgangspunkt i personas. Personas er karikerte fremstillinger av typiske variabler, som alder og kjønn.

Notater fra gruppearbeidet ble samlet opp og delt med deltakerne før neste samling, sammen med presentasjonene fra innleggene.

Samling 2 – Fordypning og diskusjon

- Faglig innledning om det regionale perspektivet, v/ representant for det regionale transport- og mobilitetssamarbeidet fra Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune
- Scenarioarbeid: drøfting i grupper med utgangspunkt i personas og konkrete geografiske områder i Bærum.
- Gruppevis start på å utarbeide anbefalinger.

Notater fra gruppearbeidet og foreløpige anbefalinger ble samlet opp og delt med deltakerne før neste samling, sammen med presentasjonen fra det faglige innlegget.

Samling 3 – Anbefalinger til kommunen

- Utvikling av anbefalinger, individuelt og i grupper
- Felles gjennomgang for å samle og spisse anbefalinger
- Testvotering
- Justering og forbedring
- Endelig votering

Panelets anbefalinger

Dette kapitlet består av de 10 anbefalingene som panelet har vært 80%, eller mer, enige om. Kapitlet er inndelt tematisk.

Temaene er et formidlingsgrep valgt for å strukturere anbefalingene i rapportformat. Anbefalingene er skrevet av medborgerpanelet.

I det følgende presenteres fire temaer, og de tilhørende anbefalingene per tema:

1. Tilrettelegging for bærekraftige transportformer
2. Lokale tilbud i nærmiljøet
3. Grønne bruksarealer og uteområder
4. Universell utforming og tilrettelegging for sårbare grupper

TEMA		PANELETS ANBEFALING	
1	Tilrettelegge for bærekraftige transportformer	1	Ha én billettzone for kollektivtransportreisende i Akershus
		2	Utvide/forbedre gang-sykkelvei (vekk fra bilvei)
		3	Begrense gjennomkjøring i sentrumssone og nabolagsgater
2	Lokale tilbud i nærmiljøet	4	Skape arbeidsplasser og næringslokaler (kontor) i Bærum
		5	Lokalisering av skole og barnehage
3	Grønne bruksarealer og bruksområder	6	Grønne bruksarealer
		7	Ha benker på uteområder
4	Universell utforming og tilrettelegging for sårbare grupper	8	Universell utforming
		9	Tilrettelegge for aldrende befolkning
		10	Forbedre ordning med TT-kort

Tema 1: Tilrettelegging for bærekraftige transportformer

Panelet har gjennomgående drøftet hvordan det kan tilrettelegges for bærekraftige transportformer i Bærum kommune.

Diskusjonene har handlet om å tilrettelegge for at flere innbyggere i kommunen kan gå, løpe, sykle og ta buss.

Det har også blitt diskutert hvordan transporten kan bli tryggere for sårbare grupper, som for eksempel foreldre som går med barnevogner eller eldre mennesker som har behov for mer tid og plass til å orientere seg i sin mobilitet og transport.

Bærekraftige transportløsninger, som det å sykle, har blitt diskutert under samlingene som et virkemiddel for å redusere utslipp og forurensing, bidra til bedre helse og til mer bærekraft. Dette bygger på at panelet har diskutert klimaendringer som en av flere sentrale drivkrefter som kan påvirke Bærum i 2040 .

Videre løftes også befolkningsvekst som en drivkraft som kan påvirke kommunen om 15 år. Befolkningsvekst kan skape større etterspørsel av arealer, det kan føre til at man får bedre vei- og kollektivløsninger og det kan føre til at kommuner må jobbe på en måte fører til mindre køer og miljøproblemer.

Anbefaling 1, «Ha én sone for reisende i Akershus» bidro til en god del diskusjon i panelet i forkant av endelig votering. Panelet trakk frem flere varianter av denne anbefalingen, som «Ha 1 sone for reisende i Akershus, evt. Viken» og «1 Sone i Ruter-systemet». Panelet ble til slutt enige om å beholde den opprinnelige tittelen.

Diskusjonene har ledet frem til følgende anbefalinger, som presenteres på neste side:

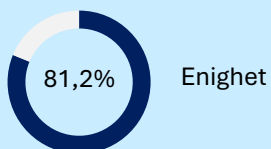
- Anbefaling 1: Ha én billettsonesone for kollektivtrafikkreisende i Akershus
- Anbefaling 2: Utvide/forbedre gang- og sykkelvei (vekk fra bilvei)
- Anbefaling 3: Begrense gjennomkjøring i sentrumssoner og nabolagsgater

Anbefaling 1:

Ha én sone for reisende i Akershus

Anbefalingen er at reisende i Akershus kjøper billetter innenfor én, og ikke flere soner. Dette fordi det straffer seg å bo slik at man må reise mellom to soner, og fordi det er dyrt å reise kollektivt. For eksempel kan dette prises etter kilometer. Dette kan bidra til en mindre komplisert prisstruktur.

For å få til dette, bør kommunen samarbeide med aktuelle aktører, som f.eks. Ruter. Mulige nedsider er at dette kan bli kostbart.

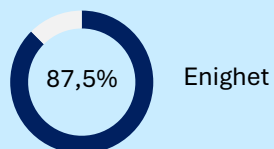

Anbefaling 2:

Utvide/forbedre gang- og sykkelvei (vekk fra bilvei)

Anbefalingen er å utvide og/eller forbedre gang- og sykkelvei, bort fra bilvei framfor sykkelfelt. Dette sikrer trygg ferdsel, og man kommer seg lettere rundt. Man kommer nærmere natur, noe som påvirker psykisk helse positivt.

Kommunen kan vedlikeholde eksisterende gang- og sykkelveier og supplere med planter, benker og skur med tak for å kunne stoppe opp på veien, og fokusere på å bygge bilfrie soner hvor man kan gå og sykle. Mulige nedsider er kostnadene knyttet til arbeidet, og bilfrie soner frem til knutepunkter, butikker eller bolig kan utestenge de som er avhengig av bil for fremkomst.

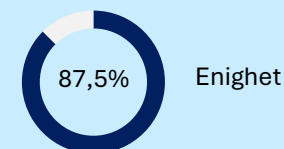

Anbefaling 3:

Begrense gjennomkjøring i sentrumssoner og nabolagsgater

Anbefalingen er å begrense gjennomkjøring i sentrumssoner og nabolagsgater, redusere hastighet i disse områdene til 30, ha gateparkering forbeholdt for de som har spesielle behov, sykkelfelt, og ha opplyste gangfelt.

Argument imot er at eldre mennesker ønsker å kjøre og at det er vanskelig å frakte med seg varer uten bil.

Tema 2: Lokale tilbud i nærmiljøet

Panelet har også drøftet lokalisering av tilbud, tjenester og arbeidsplasser i nærmiljøet sitt. Lokalisering er viktig for et mangfold av innbyggere i deres hverdag: barnefamilier, eldre, personer med funksjonsvariasjoner. For eksempel ble det diskutert at en aldrende befolkning i fremtiden, og familier med barn som skal forholde seg til mange gjøremål og tjenester samtidig i sin hverdag, har behov for kortere avstand til tjenester. Videre ble det også løftet et behov for å styrke det lokale næringslivet i Bærum.

Videre har det blitt trukket frem at nærhet til skole og barnehage er viktig for at innbyggere i større grad kan velge kollektivtrafikk, sykkel eller gå for å hente og levere barna. Panelet skrev flere anbefalinger knyttet til lokalisering av ulike tilbud og tjenester. Lokalisering av skole og barnehage er den eneste anbefalingen panelet var 100% enige om.

God lokalisering og nærhet til butikker for dagligvarer, apotek, og tjenester som treningssenter, helsetjenester ble også trukket frem under samlingene.

Diskusjonene har ledet frem til følgende anbefalinger, som presenteres på denne siden:

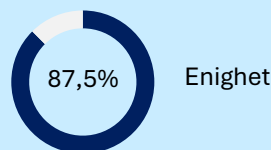
- Anbefaling 4: Skape arbeidsplasser og næringslokaler (kontor) i Bærum
- Anbefaling 5: Lokalisering av skole og barnehage

Anbefaling 4:

Skape arbeidsplasser og næringslokaler (kontor) i Bærum

Anbefalingen er å skape arbeidsplasser for unge, velutdannede, mennesker. Disse vil ha kortere reisebehov og bidra til å begrense aldringen av Bærums befolkning.

Kommunen kan tilrettelegge for at for eksempel kontorbedrifter flytter til Sandvika eller Bekkestua.

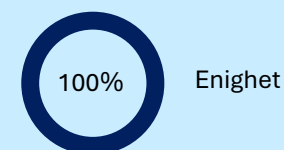

Anbefaling 5:

Lokalisering av skole og barnehage

Nærhet til skole og barnehage er viktig for at innbyggere i større grad kan velge kollektivtrafikk, sykkel eller gå for å hente og levere barna.

Det er viktig å prioritere og ivareta primærbehovene til innbyggerne, gjennom god tilgang til skole, barnehage, butikker, fritidsaktiviteter, helsetjenester, og lignende.

Tema 3: Grønne bruksarealer og uteområder

Bærekraftige og grønne løsninger, som bruksarealer og uteområder, har vært diskutert i panelet. Dette ble sett opp mot at Bærum i 2040 kan påvirkes av klimaendringer og global oppvarming. Under samlingene ble det blant annet nevnt at kommunen kan oppleve ekstremvarme, hetebølge, men også et byrom som kan være skadelig for insekter.

Videre har panelet også lagt vekt på folkehelse og tilgjengelighet blant innbyggerne som et viktig argument for å ha grønne og bærekraftige omgivelser. Det er i forlengelse av dette omtalt som viktig å bygge grønnere byrom.

Anbefaling 6 ble utformet basert på en anbefaling som opprinnelig het «Ha vakre omgivelser». Anbefalingen handlet om å bidra til å skape med attraktive og grønne miljøer med blant annet eviggrønne planter. Denne anbefalingen ble omdøpt og beskrevet mer generell før endelig votering, for at den skulle favne et mer generelt behov for grønne bruksarealer.

Diskusjonene har ledet frem til følgende anbefalinger, som presenteres på denne siden:

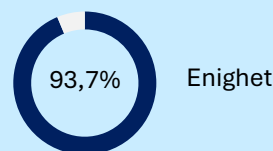
- Anbefaling 6: Grønne bruksarealer
- Anbefaling 7: Ha benker på uteområder

Anbefaling 6:

Grønne bruksarealer

Anbefalingen er å ha grønne bruksarealer, som for eksempel gressplener i nabolaget til å leke på, grille på, til å sole seg på, mm.

En mulig nedside er at det krever mer areal som kunne ha vært brukt til andre ting.

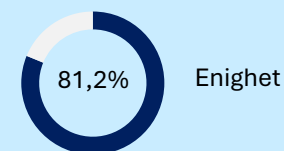

Anbefaling 7:

Ha benker på uteområder

Anbefalingen er å ha benker på uteområder for eldre og slitne som kan sette seg ned og hvile, samtidig som det kan oppmuntre til aktivisering. Videre kan det legges til rette for å ha skur og benker under tak.

En mulig nedside er at benkene kan være i veien for blinde og krever vedlikehold.

Tema 4: Universell utforming og tilrettelegging

Tilrettelegging og universell utforming har vært en helt sentral tematikk i panelets diskusjoner. Panelet har votert frem tre anbefalinger innenfor dette temaet. På samlingene snakket panelet om at det er behov for å tilrettelegge kollektiv- og mobilitetstilbud for en befolkning som blir eldre. Dette kan handle om form, tilgjengelighet og omfang av tilbudene. Universell utforming er også et sentralt verktøy for å tilrettelegge for flere sårbare grupper, som personer med funksjonsvariasjoner og eldre innbyggere.

Anbefaling 10 het «Videreføre TT-kort for eldre og folk med funksjonsvariasjoner» før testvoteringen. Etter testvotering, ble denne anbefalingen omdøpt «Forbedre ordning TT-kort».

Anbefaling 9, «Tilrettelegge for aldrende befolkning» er en anbefaling som ble utformet som et innspill allerede i første samling, og som til slutt også ble votert fram som en endelig anbefaling av panelet.

Diskusjonene har ledet frem til følgende anbefalinger, som presenteres på neste side:

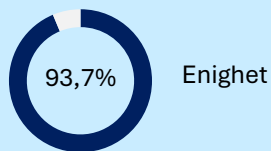
- Anbefaling 8: Universell utforming
- Anbefaling 9: Tilrettelegge for aldrende befolkning
- Anbefaling 10: Forbedre ordning TT-kort

Anbefaling 8:

Universell utforming

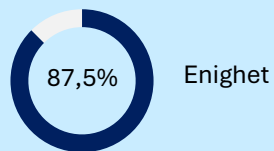
Anbefalingen er at byen må tilrettelegges godt i forhold til universell utforming, slik at alle innbyggere kan bevege seg fritt og trygt og for at medtrafikanter blir mindre stresset. Dette kan for eksempel gjøres ved å lage busstopp med universell utforming for på- og avstigning.

Anbefaling 9:

Tilrettelegge for aldrende befolkning

Anbefalingen er å legge til rette for at personer med funksjonsvariasjoner opplever god tilrettelegging i sitt hverdagsliv og sine reisemønstre.

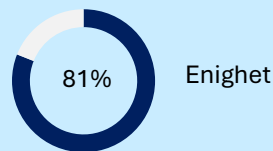
Anbefaling 10:

Forbedre ordning TT-kort

Anbefalingen er å forbedre dagens TT-kort. TT-kortet er veldig bra, men panelet ønsker mer. For få får hjelp, og de som får hjelp, får lite støtte. Mobilitet for folk med funksjonsvariasjoner er viktig, og kortet kan hjelpe med å aktivisere og sosialisere alle.

Kommunen kan bidra i dette arbeidet med å aktivt påvirke fylkeskommunen, og ved å gjøre søknadsprosessen mer effektiv.

Mulige nedsider er at det kan være kostbart å oppdatere TT-kortet, i tillegg til at noen kan utnytte systemet.

**Tusen takk til alle deltakerne i
medborgerpanelet:**

Åse-Line Eide

Bistoon Hassan

Hedda Holm

Erling Øverland

Tilde Ingebrigtsen

Herman Often

Marius Waagard

Heidi Taran Knardahl

Helge Hedman Nyrønning

Marianne Beatrice Blair

Einar Wibe

Sidsel Gindersen

Ina Rambøl

Peder Bruknapp

Tore Ekroll

Mona Skar Baglo

Christian Tønnessen

Grid Saga

Fridtjov Næss

